

Barcelona 13 de febrer de 1925

La Quella de la Tocantxa

El Número 2397 15 cèntims — Atrassats 30

MÚSICA CLÀSSICA

SALON DORE de la GRANJA ROYAL

Lloc predilecte del públic distingit

TE-CONCERT

de 5 a 8 i mitja tarda amb música de Tzigans

Vetllades musicals

de 10 a 12 nit amb extraordinaris concerts per l'eximi Quintet TOLDRA

Elegants sortides de Teatre

de 12 a 2 i mitja de la matinada amenitzades per l'Orquestrina ROYAL

: El més selecte en el Ram de Pastisseria :
Les últimes creacions en Nates, Cremes i Chantilly

PATI BLAU

Pelai, 1 i Ronda Universitat, 3

Acabades les reformes d'aquest Cafè, ha quedat convertit en un dels més elegants salons de la nostra Barcelona, amb una temperatura agradableíssima.

Diàriament Audicions de Radi per un aparell de lo més modern, construït expressament per aquesta casa, únic a Barcelona.

NOTA. Aquesta casa sols consumeix llet, nates, yogurs, & &, de la LLETERES DE CATALUNYA.

El Gato Negro

Bar - Charcuterie

Rambla del Mig, 36-38 - Tel. 2290 A

SERVEI DE PRIMER ORDRE

Unica Casa amb servei de CAFE-EXPRES per a tot el públic

PREUS MODERATS

BICICLETES

Motos

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Teléfon 1445 A - BARCELONA

GRAN CAFE RESTAURANT

OLYMPIA

Ronda Sant Pau, 17-21

Salons per a banquets. - Esplèndids locals per a Dominó i Tresillo

22 Billars

Preus econòmics

CURACION RADICAL DE LA AVARIOSIS

(SIFILIS)

Tratamiento fácil y discreto con los comprimidos de GIBERT

Los comprimidos de GIBERT no producen irritación intestinal y contienen además una notable proporción de arsénico en estado orgánico en que se conoce su bienhechora influencia en la evolución de la enfermedad.

La impregnación del organismo, a dosis pequeñas administradas cotidianamente, termina por crear en el organismo un medio en que los espiroquetos (microbio de la sífilis) se debilitan y mueren. La salud no está en nada comprometido y no ocurre la intolerancia que algunas veces se manifiesta después de la inyección a dosis máxima.

Hay enfermos que no pueden someterse al tratamiento costoso de la inyección, y a otros les repugna entrar en las clínicas dadas sifilíticas. El trata-

donde todo el mundo sabe tratar las enfermedades por los Comprimidos de GIBERT es su y todo el mundo puede curarse sin ser notada su enfermedad.

Sustituye con ventaja al 606 · Numerosos certificados médicos · Preparado por J. Gibert, Farmacéutico especialista de 1.º de la Universidad de París · La caja de 50 comprimidos, Ptas. 7'50

FARMACIA SARRIAS, Plaza Santa Ana, 9
FARMACIA TARRÉS, calle Carmen, n. 34

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

Milions d'arlequí

El poble ha declarat inodor al diner. "El diner no fa olor"—diu—i vol dir, además, que la gent prescindeix dels seus orígens per pudents que siguin. El diner, tampoc té responsabilitat. També el poble té la seva saviduria respecte an aquesta qualitat monetària, i asigna desgràcies al que furta un llonguet, mentre que present honors més que desventures a les fortunes mal fetes.

Aquesta teoria que sembla contenir un subversiu pessimisme, és, per a nosaltres, d'un eficaç optimisme. Davant de la consideració social obtinguda pels milions, ningú s'entretindrà amb petits afers, mesquins i perillosos, i anirà cap a les grans empreses, les formidables companyies i les anònimes tentaculars, a fi de matar dos ocells d'un cop, acumulant guanys i estalviant responsabilitats.

Això que representa un benefici individual, es convertiria en col·lectiu, perquè les grans companyies necessiten fort numerari, tenen una llarga llista d'empleats i proporcionen un bon dividend.

—Però, què no ho sap que el senyor X. treballa *pro domo sua*?—li preguntaren al senyor principal d'una famosa companyia que era jueu.

—Prou que ho sé, però digui'm qui em donaria un tant per cent més crescut i el substituiré.

Si enlloc d'una gran empresa, hagués estat una de petita, el senyor principal no hauria tingut els dividends que el feien ésser discret amb els que treballaven *pro domo sua*; aquests, no s'haurien enriquit, i, en cas de haver-se descobert les irregularitats, la gent, inexorable, li llençaria totes les recriminacions.

Després, el milions, tenen una nova virtut, la de la discreció. Esclata un escàndol on intervenen milions, i immediatament s'extén arreu la consideració, la ponderació i el silenci. Es posa l'índex damunt els llavis. Es va amb peus de plata. La mateixa premsa, fríosa d'efectismes, retira els titulars sensacionalistes, escriu discretament, estalvia noms i contribueix a que no pateixi la daurada respectabilitat.

Es clar que, en aquests casos, per a res es necessita la premsa. El secret d'Arlequí és el secret que tothom sabia.

Arlequí, també té milions, i amb ells s'ha fet un vals, i una comèdia, el secret de la qual tothom el sap. En Benavente va escriure una comedieta que s'anomena: *Los intereses creados*.

PARADOX

LA MERAVELLA DE LA CIVILITZACIÓ

Aquesta historieta que anem a contar no té, al revés d'altres, cap doble intenció. Es una historieta purament recreativa. N'és tant de recreativa, que si se n'hagués enterat aquella bestiola que es diu "Melitón González", n'hauria fet una comèdia... : una comèdia que el públic hauria xiulat, com passa amb totes les comèdies del pobre "Melitón González".

L'acció d'aquesta historieta té lloc a Madrid.

Madrid. Epoca actual. Dreta i esquerra les del espectador. Les deu, les onze del dematí, d'un dematí que és més blau i més daurat que els altres perquè és un dematí madrileny. En el *hall* d'un gran hotel, entre unes quantes persones, hi ha un batlle. Tot Madrid n'está ple de batlles. Aquest de que parlem va amb mànegues d'armilla, calça curta, barret enorme i espartenyas. Es un batlle de bosc.

Com que ha d'anar a dinar a una casa de compromís, una persona pietosa li aconsella que no hi vagi amb espartenyas. Que es compri unes sabates.

—Sense moure's de l'hotel ho pot arreglar.

—Còm?

—Telefonant a una sabateria.

El batlle de bosc es dirigeix al telèfon, manipula barroerament en l'aparell, i crida lo que ha sentit cridar a tants altres:

—*Central! Central!*

Naturalment, de la central li demanen:

—*Número?*

I el batlle, meravellat, espantat gairebé, llença l'auricular i diu:

—*Quin país! Mira si són vius que han endevinat que anava a demanar unes sabates i em pregunten de quin número les vull!*

COSES DEL DIA

GLOSARI

ELOGI DE L'ANAR A POC A POC

Estem horroritzats, esgarriats. Acabem de llegir una notícia que ens ha deixat blaus. Veu's aquí la notícia:

Ha arribat a Barcelona en aeroplà, procedent de Marsella, el baríton italià Galeffi, que ha invertit en el viatge una hora i quaranta cinc minuts. La rapidesa d'aquest viatge contrasta amb la dificultat que se li ha presentat pel mal estat dels camins i l'escassetesa de comunicacions per a traslladar-se del camp d'aterrissatge del Prat de Llobregat a Barcelona, camí que, no obstant la seva curta durada, l'ha hagut de fer en tres hores.

La lectura d'aquesta gacetilla—que no és pas un model del gènere—ens ha causat un profund disgust. Ens sembla molt més civilitzat el que des del Prat de Llobregat a Barcelona no hi hagin comunicacions, que no l'excés que hi ha d'elles a Marsella. Per què tanta pressa? Si la pressa sempre es absurda! Si fa més bonic anar a poc a poc! Si fa més bonic arribar tard!

Us heu fixat alguna vegada—quan heu caigut en lo que vosaltres creieu defecte, perquè tots hi heu caigut, fins els més puntuals—en lo bonic que resulta arribar tard? Quan arribes tard a un lloc, no saps què fer, i, per això, perquè no saps què fer, té més atractiu el que fas, encara que

sigui avorrit-te. Perquè l'avorriment també constitueix un pler, quan al que s'avorreix el cap li serveix per a quelcom més que per a mosar-se el barret. Tan sols els imbecils no es complauen en l'avorriment.

Creu-me, tu que em llegeixes (1): arriba tard a tot arreu. Arriba tard al Banc a cobrar, si és que cobres alguna vegada, que així et duraran més temps els diners, i no te'ls robaran, ni te'ls gastaràs amb vi. No és que nosaltres trobem lleig que te'ls gastis amb vi, al contrari. Tens moltes disculpes a favor teu, una d'elles la de que potser el metge t'ha receptat raïm sense pell ni gra i, en conseqüència, el frens líquid...

Arriba tard a una cita d'amor, que sempre et serà útil: si la dona que t'ha dit que t'estimava t'espera, és que encara t'estima, o creu estimar-te, que pel cas és igual, ja que amb les dones no hi has d'anar amb masses averiguacions. Si no t'espera, és que ja hi ha un altre que usa la teva "Colònia" i dorm amb el teu "pyjama". Aquest és un descobriment dolorós: tu et creies insubstituïble, com ens hem cregut tots nosaltres... fins que un substitut ens ha pres el lloc.

Per totes aquestes raons, creu-me: arriba tard a tot arreu.

XARAU

(1) Tu que em llegeixes perquè no tens res més que fer.

Aquest número
ha passat
per la prèvia
censura militar

COSES DEL DIA

—Ojo, manu, no mamis massa que després no trobaríem a casa!

Guspira

T'esforces en que jo t'entregui el cor
i jo no te'l puc dar de cap manera,
perquè quan te contemplo la quimera
ompla el meu sentiment de greu dolor.

Ta imatge, ton record em fa estremí
i ta amistat se'm torna repulsiva;
la decepció de l'ànima m'ho priva...
des de que sé que no sols ets per mi.

VÍCTOR CANIGÓ

La reforma dels Jocs Florals

Enguany, degut a les circumstàncies anormalíssimes que estan atravesant, no tindrem Jocs Florals. Tal com s'han vingut celebrant aquestes festes poètiques, tampoc els trobarem a faltar, però parlem-ne.

Fa dos anys que *La Publicitat* obrí una enquesta per a reformar els Jocs Florals. Erem temptats de dir-hi la nostra, però pensàrem i pensàrem i callàrem. Véiem que el mal venia de la soca i la generalitat s'entretenia per les branques. Avui—per única vegada—donarem la nostra solució que estem tan segurs de que és encertada com de que caurà en el buit.

Nosaltres proposem que hi hagi un consistori, com ja hi és; que aquest consistori nombri un jurat, com ja fa. Però, proposaríem que es fés una subscripció estricta en la qual només hi capiguessin els que ja tenen una certa personalitat literària reconeguda—entre aquests tots els premiats, almenys per una sola vegada, en els Jocs Florals de Barcelona.—Aquests subscriptors pagarien una quota anual que podria ésser de quatre o cinc pessetes.

El jurat qualificador triaria les vuit o deu composicions millors que optessin a la *Flor Natural*; igual nombre per a la *Viola* i el mateix per a l'*Englantina* i les que el jurat cregués prudencials per als demés premis.

Amb les pessetes dels subscriptors i en el plaç de temps que es cregués necessari, podria publicar-se un volum que contingués totes aquestes composicions—naturalment, sense firmar-les—el qual, de passada, enriquiria transcendentalment les nostres lletres.

Tots aquests subscriptors, convenientment estudiades les composicions, vindrien obligats a votar—en vot públic que aniria inclòs en el Veredict—la composició que creguessin mereixedora de cada un dels premis i les que obtinguessin més vots serien les guanyadores dels mateixos.

No és fàcil que cap de les nostres personalitats literàries votés una composició perquè sí, com moltes vegades ara succeïa, car tothom sabia el seu parer i la composició que ha votat.

En cas d'empat—que podria donar-se—el jurat qualificador decidiria.

Ara sorgeix un inconvenient que tan sols ho és en aparença: Es donaria el cas que el qui hi tingués una composició, votaria la seva. Però seria solament un vot davant de tots els altres i que seria evidenciat. Jo, mereixent el premi, no gosaria votar-me.

DE LA DIADA

Figuri que proposem als nostres lectors si volen
anar a la rua.

Aquesta és la solució que nosaltres donem.

Naturalment que certs punts són dignes d'un estudi més pausat del que ara donem d'una manera tan implícita. Aquests punts podrien resoldre's fàcilment amb bona voluntat.

Tal com es feien ara els Jocs Florals valia més que no es fessin. Oi més, s'hauria de tenir en compte el no premiar als que ja han assolit el mestratge, car ells mateixos, per decència, ja no deurien concórrer-hi. És ridícul que un canonge Collell sigui ja tres vegades mestre en gai saber i que en Guasch i algun altre vagin ja per les dues vegades.

Encara no s'ha donat mai el cas que un metge o un advocat, després d'acabada la carrera, torni a estudiar per metge o per advocat.

Els Jocs Florals han fet un bé immens a les nostres lletres. Degudament reformats—i creiem que aquesta solució és bona—poden fer-n'hi molt més encara.

JOAN D'ALIÓ

L'horta del pare

Vora del riu, quietament estesa,
l'horta del pare guarda ma infantesa
clara i serena com el gai present
que ens fan les branques florides al vent.

Guarda els records d'aquell nin que solia
córrer per l'horta botant d'alegria
quan les cireres vermelles, rient,
eren preludi de l'estiu vinent
i de les tardes ardentes i brunes,
llargues de joia i claror; quan les prunes
boten de l'arbre que hem sotraquejat,
brillants com sol de posta aterrossat.

Guarda la clara amistat de les plantes,
de quan més xic, les trobava gegantes
i m'hi acostava seriós, desitjant
trobar-ne alguna que jo fos més gran.

Guarda la joia de la fruita encesa,
que té sabors de la meva infantesa
plena de somnis que eren goigs florits
i un cop granats han devingut neguits.

L'horta tenia un reguerol mirífic,
cantaire humil de l'amor beatífic
que ensems que deia la seva cançó
donava joia i donava frescò
i ens oferia dins ses cantarelles
un frisament titillejant d'estrelles
reverberant la nit solemniat.
Més, ai! que l'horta ja no em riu com cal:

Passà l'infància com una florida
de somnis bells i florí desseguida
la juvenesa signant plenitud.
Les flors disperses totes han caigut
i quan venia el goig de la fruitada
l'estiu ardent l'ha tota socarrada
i ara em la miro compungidament
perquè com l'horta tinc el cor gement.

Abans sentia sabors de la fruita
que em feien fort i triomfant en la lluita
i ara l'esperit llatzerat sota el dol
té apesrades faisons de cargol
que va portant tot el pes de la vida
deixant un rastre d'illusió fallida.

Oh!, i vós mon pare, còm us heu fet vell!
Els anys s'afanyen d'arrugar la pell
del vostre front i a sobre l'alba testa
dueu auguris de l'eterna festa
i us sentiü ara més rejoyenit,
gran flor que va esclatant a l'infinit.

Vós sí que sou l'arbre sagrat de l'horta,
blegat de fruit. A cada branca torta
un fill o dos que us dava la mullè.
Oh!, i vós, la mare, què vella també!

Vosaltres dos sou l'arbre de la vida
prop de la mort. Per xò resta esllanguida
l'horta que reia sempre exuberant,
l'horta que em guarda tants records d'infant.

UN HOME D'IMPORTÀNCIA

El cantant.—Jo no obro la boca per menys de
set mil pessetes.

L'altre.—Fins quan l'obra per a fer un badall?

UNA NOTICIA INTERESSANT

—.....
—I això per on ho has sapigut?
—Per T. S. F.

Horta sagrada de dolçor i tristura;
fruita que cau de tan ésser madura!
Oh!, pares meus, jo arreglaré els trencalls,
que l'aigua vida hi corri a devassalls
i el reguerol canti cançons tothom
i els solcs s'omplenin de frescor sonora
i els fruits beneïts bleguin els brots més alts
deixant-vos transparències divinals.

I, quan ja absents, senti vostre luit,
servaré encara com gust de místic fruit
la vostra imatge plena de dolcesa
com l'hort que guarda tota ma infantesa;
l'hort de mon pare, dessolat i esquiú,
no sé perquè tant trist vora del riu.

SALVADOR PERARNAU

En aquesta secció parlarem amb tota
atenció dels llibres que ens enviïn

Domasos al sol.—Jaume Agelet Garriga. Oliva Vilanova.—
Pessetes 5.

Aquest llibre de poesies d'en Jaume Agelet ens ha semblat un llibre més de versos, versos fàcils on sovintaja el rípi. Si el senyor Agelet és un jove i aquest és el primer llibre—segurament deu ésser així—aquest llibre humil promet com passa amb les primeres flors que mantes voltes són temoregues, encara que nosaltres creiem més en les florides esclatant arriscadores. Però, si el senyor Agelet ja fa temps que ho és de jove aleshores li aconsellariem que no en fes de versos. A Catalunya són masses els que fan versos i els versos quan són ben fets estan molt bé i fan molt de goig, però quan no han d'ésser ben fets, val més no fer-ne.

Succeeix, entre els nostres poetes, una cosa molt digna de tenir-se en consideració: Hi ha poetes rossinyols i poetes gripaus—i ara no parlem pel senyor Agelet ni per ningú concretament.—El rossinyol encara no bada la boca que ja fa veu de rossinyol i el gripau per més que s'esforci sempre farà veu de gripau. Sabut és sobradament, que hi ha més gripaus que rossinyols.

“Domasos al sol” té coses belles i estrofes fortes i ens temem que aquest senyor és molt influenciat d'en Joan Maria Guasch. En Guasch és un gran poeta, però sempre serà un poeta fàcil, enlluernant, un mirallet d'alosa.

Nosaltres preferim tot flama. Els elements essencials al poeta—al nostre entendre—han d'ésser or, diamant, bronze, marbre; coses fortes que desafien l'eternitat ja que l'art és cosa perenne.

El paisatge ha d'esculpir-se en marbre o en bronze. Volem dir que se li dongui una consistència.

Tot és bell en el món i de qualsevulla cosa se'n pot fer una obra d'art magnífica si hom porta l'esperit saturat de meravella artística.

“Domasos al sol” ens semblen febles, acurats de dicció i que tenen certa gràcia.

Esperem que el senyor Agelet rebrà bé les nostres humils però sinceres indicacions i esperem uns altres poemes més ben tallats i més forts, perquè l'autor de “Domasos al sol” pot fer-los.

Nous Poemes. Joan Arús. Sabadell.—Pessetes 2'50.

El poeta sabadellenc Joan Arús, acaba de publicar un nou llibre de poesies titolat “Nous Poemes”.

En Joan Arús ja és abastament conegut entre els amants de les nostres lletres. Això fa que un nou llibre seu sigui sempre rebut amb joia perquè sempre té un caire fresc de galania com un pomell de flors.

Els “Nous Poemes” ens han semblat més interessants que molts d'altres del senyor Arús perquè en aquests apenes si hi traspunta aquell parnasianisme del qual adolia el celebrat poeta sabadellenc. El trobem més fort i tot que altres vegades. Aquella alegòria dels núvols i els pensaments palesa abastament ço que diem, com aquell exquisit sonet de l'infant i la lluna, com quan canta amb vera emoció aquella àvia centenària que veu venir la mort i no la tem, li sembla una amiga dolça que la ve a veure.

Els “Nous Poemes” de Joan Arús, porten també la sabor dels nostres paisatges i dels nostres carrers; són ben nostres. Això és una altra valor que avui més que mai hem de tenir en compte.

Encara aquella pomera de les pomes verdes quan èreu infant, amic Arús, té més vigor que mai i en els “Nous Poemes” ens en ofrenen un tast de maturitat que us el agrairà Catalunya.

ALPHA

De radimania

La febre radimaniàtica està prenent, a Barcelona, unes proporcions alarmants... Patim una veritable epidèmia de radimania.

Des del més enlairat personatge fins al plebeu més insignificant, tothom viu, actualment, obsessionat amb els aparells de raditelefonia, galenes, antenes, preses de terra, bobines, condensadors... i demés pertorbadors de la tranquil·litat casolana...

Qui no pot comprar-se un aparell fet, se'n fa un ell mateix amb els materials més o menys tarats que—sense gaires escrúpols—venen com a bons en l'eixam de cases que ara es dediquen al filó de la raditelefonia, nou “mannà” caigut—per a elles—del Cel, per a fer-nos esquitxar els quartets als pobres mortals, pares de família...

Els que es fan ells mateixos els aparells, han de valer-se, naturalment, del que diuen o escriuen els saberuts en la matèria, però fins n'hi han que se'ls inventen, vantant-se sempre cadascú d'oir-ho més bé que tothom, malgrat que moltes vegades en realitat no sentin res...

L'altre dia estaven assentats en un bar quatre o cinc amics “fent el vermut” i sortiren a parlar-ne... Un d'ells digué que oïa els concerts del “Colón” sense necessitat de condensador, un altre digué que ell els oïa sense condensador ni bobina, un altre que sense condensador, ni bobina, ni presa de terra, un altre que sense res de tot això, ni sisquera antena... Llavors, un subjecte que, assentat a la propera taula, els escoltava, s'alçà de sobte i, somrient, els digué:

—Doncs, jo, senyors, sento perfectament tots els concerts i parlaments del “Colón” sense aparell de cap mena...

Estupefacció general...

—Molt senzill—afegí el desconegut.—Sóc el *speaker*... El que diàriament té l'honor de transmetre'ls-hi els anuncis i els programes de la “Radio-Barcelona...”

Bueno... Si no cuita a anar-se'n, ben segur que el maten...

FIDEL GRIFOL

El tenor Massi

La vedette Agnès Lidelba

El tenor còmic Orsai

TELO ENLAIRE

LICEU

Lo de menys, aquesta setmana, ha sigut l'actuació d'Hipòlit Lázaro, encara que la gent, certa mena de gent, cregui lo contrari. El "divo" es perd, el "divo", avui no té raó d'existir. No té raó d'existir perquè el "divo" va sempre unit a una mena de teatre reprobable baix tots els conceptes: el teatre operístic italià representat per obres com "Favorita", "Rigoletto", "Hugonots", "Lucía", etcètera, etc. En aquests etcèteres s'hi poden incloure tots els raves més o menys lírics que han fet les delícies dels nostres avis. El divo no té raó d'existir avui com a primera matèria. Avui al públic un xic selecte li interessa més l'obra que el cantant. En el passat segle—tan fosc i corrupte—era tolerable "Els pescadors de perles". Avui és tolerable—i admirable, naturalment—"El capvespre dels déus". Es a dir: el drama líric ha desacreditat i arreconat a la vella òpera italiana. Però el "divo" no es pot dedicar al drama líric: no hi pot cridar, no hi pot tenir lluïment. El "divo" forma part integrant de l'abominable gènere operístic, i no el pot deixar, si és que no vol anular-se.

Diguem ara, perquè aquesta crònica no sembli una rebentada, que, si s'accepta al "divo", hem d'acceptar a Hipòlit Lázaro, que té tots els defectes i qualitats de tots els "divos": una formosa veu, un encarquerament de mal actor...

L'aconteixement, aquesta setmana, han sigut les representacions de Wagner—per a les que el mestre Alarma ha pintat una magnífica decoració: magnífica de perspectives, de tonalitats, de llums—. Amb la tetralogia, el "Tristan", la "Louise", de Charpentier, els russos, el "Barbero", Mozart, i quelcom, molt poc, de Massenet—per a que el gran públic no es queixi—es pot fer una temporada esplèndida.

ROMEA

Del senyor Pere Cavallé en coneixem varies comèdies: "La terra", "Els germans Farrarons", altres quins títols no recordem. Avui "L'astuta dispesera", ens ve a confirmar lo que ja temíem: el senyor Cavallé no té cap condició per al teatre. Aquesta comèdia de "L'astuta dispesera" la podríem perdonar en un jove que amb ella fes el primer assaig teatral. En un escriptor ja madur, no.

Les comèdies, encara que siguin pel "Romea", no es poden escriure perquè sí. Ens vol dir el senyor Pere Cavallé que hi hauria perdut ell i que hi hauríem perdut nosaltres si no hagués escrit aquesta comèdia? Res, o ben poca cosa.

"L'astuta dispesera"—per què és astuta?—és una comèdia construïda d'una manera primitiva, poc graciosa, que fa llàstima. Les situacions es repeteixen amb una monotonia desesperant, i estan preparades amb una manca absoluta d'experiència, de picardia. L'"astúcia" que manca a la dispesera—nosaltres no hem trobat que aquesta pobra noia fos astuta—manca també a l'autor, que no ens sap fer empassar la comèdia. L'obra del senyor Cavallé ens fa l'efecte d'una cosa sense sabor ni olor, d'una cosa de cartró mullat que, des de l'escenari, ens tiren al cap. No té cap originalitat en el conflicte ni en les situacions; no té cap gràcia, cap emoció; no té cap valor de llenguatge, que és fals, artificiós i antipàtic. Es imbècil que una dispesera parli com un redactor de "La Publicitat" i digui els "abasteixements", la "nisciesa", "formosa", i ens expliqui que aquell dia és la festa del seu cor. En el teatre, el llenguatge ha d'ésser adequat i lògic. I no obstant, la casa de dispeses pot tenir, trasplantada al teatre, certa gràcia, cert caràcter. Es un ambient que no s'ha explotat, perquè lo del senyor Cavallé no cal tenir-ho en compte. Nosaltres no tenim cap mena d'animositat contra el senyor Cavallé, persona molt apreciada a Reus i a Barcelona per tots aquells que tenen el gust de tractar-lo, però li aconsellàrem que no escrivís mai més cap comèdia.

EL RETORN A LA INFANTESA

—Són servits?

Amb una obra de tan poca consistència com "L'astuta dispesera", no es pot jutjar el treball dels actors, que ha d'ésser defectuós per força.

OLYMPIA

No compremem perquè el senyor Pancani, director artístic de la companyia Lombardo-Caramba, s'ha atrevit a estrenar una cosa tan dolenta, tan cursi, tan ramplona, com "Straccinaria". "Straccinaria" no és ni una opereta ni una revista. Per a ésser opereta li manca nexa, unitat. Per a ésser revista li manca luxe, elegància, distinció. "Straccinaria" dóna una sensació de pobresa, de cosa de segona o tercera mà. Convertir un vals i una marxa fúnebre de Chopín en un "fox-trot" vulgar, no té cap gràcia, senyor Lombardo. Refiar-se de que la meravellosa Agnès Lidelba salvaria l'obra, tampoc. Sense ella i sense el senyor Orsini—que és un tenor còmic com, desgraciadament, no en tenim cap a Espanya—la representació hauria acabat malament.

PER A ACABAR

Per manca d'espai deixem de parlar de "Dios salve al rey", opereta estrenada al "Tivoli" amb poc èxit, i de "La importancia de llamarse Ernesto", estrenada al "Barcelona". Ho farem la setmana entrant.

BOB

L'envejós

Qui pateix d'aqueix mal tan abundós,
no pot saber lo que és tranquil·litat,
perquè es pensa, frenètic i esverat,
que solament lo seu és fastigós.

Essent ell bru, té enveja an el qui és ros;
si va a bateig, té enveja an el infant;
quan ve Corpus, voldria ésser gegant,...
i si el Rei tingués tinya, ésser tinyós!

Que un amic és trencat i du braguer?
doncs, l'envejós voldria ésser trencat,...
baldament no pogués arrencar naps!

Que es mor, de feridura, un ric banquer?
l'enveja el treu de pals, i el malcarat
envejós, sent... no anar-se'n a cà'n Taps!

JOSEP CASANOVES I ALSINA

La feblesa de la dona fa que senti l'amor amb més idealitat que l'home, però la mateixa feblesa, li dóna la seva conformitat en el fracàs i en el desengany que a continuació ve, per això la feblesa és ben germana de la noblesa.

Hi ha animal que és útil a l'home, i home que no és útil a l'home ni a l'animal.

El gran pintor català Antoni Fabrés

Il Meridiano, de Roma, fa poc temps que dedicà tota una pàgina d'art al nostre gran pintor Antoni Fabrés. Fa un excel·lent elogi del nostre artista l'eminent crític italià Piero Scarpa qui, de passada esmenta els nostres principals pintors Benlliure, Sorolla, Rusiñol i altres.

En aquesta pàgina d'art de *Il Meridiano*, a més del retrat del nostre pintor s'hi troben reproduïdes set de les obres més genials que ha creat la mà mestra del nostre Fabrés.

Aquest artista eminent, que ha romàs tants anys a la ciutat eterna, ha enaltit una volta més el nom de la nostra pàtria i l'ha auriolat de la seva glòria ben conquerida.

En l'última exposició que el gran patrici ha celebrat a Roma, ha deixat meravellats a tots els artistes i crítics, palesant una volta més que el seu estre genial és compatible amb els millors del món.

Si l'espai ens ho permetés traduïriem els justos elogis que li dedica Piero Scarpa. Basta fantsols que amb aquest hi ajuntem els nostres ben sincers dient que el nostre gran Fabrés amb el seu nom ha enaltit davant del món el nom de Catalunya.

- Ja ets aquí Pepito?

- Sí, he vingut amb un Ford.

- I en Lluelles i la Rosita que anaven amb un Studebaker?

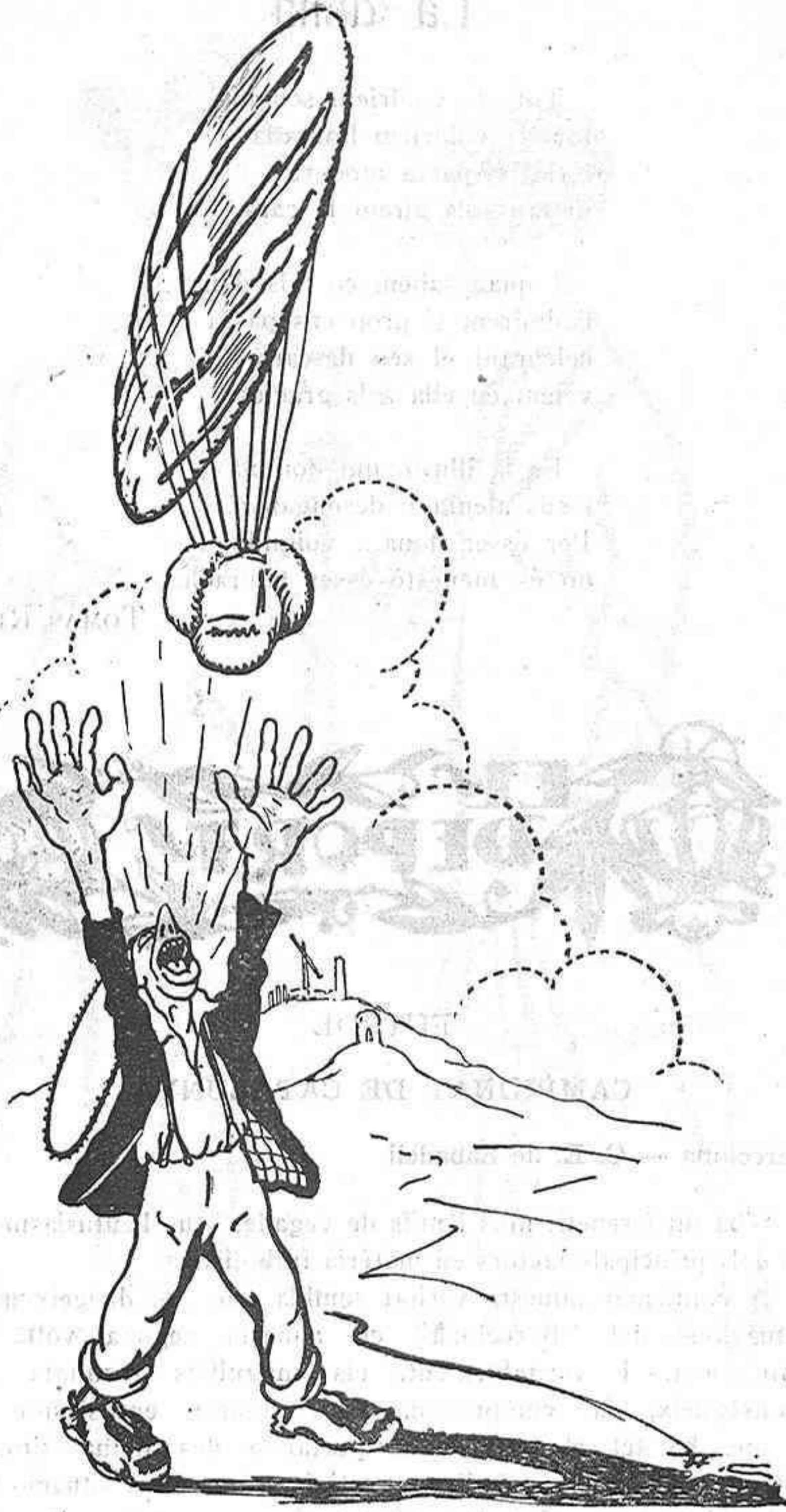
- S'han quedat a la carretera.

Acompanyen aquest quadro d'empenta, una marina de debò, dita *Illa de Caymada*; un vigorós paisatge pireneic amb una ramada de bens fugint de la tempesta que se'ls hi ve al damunt, i un magnífic *Pati senyorial*. En quant a xicotes maques, si bé no n'hi ha tantes com altres vegades, en canvi les que s'hi veuen, ho són de debò; heu's aquí unes quantes que de recordar-les només, ja alegren l'esperit: *Valenciana*, *La noia del plat*, *Balcó d'Espanya*, *La noia dels raïms*, *La Pubilla*, *Indolència tropical*, que és de passada, un escorç difícilíssim, totes elles *vivitas y coleando*, arranjades amb aquell gust d'en Borrell, que l'ha convertit en el nostre *Tenori* barceloní de la pintura bonica.

* * *

L'altre cap d'ala del qual vull parlar-vos, és en Galwey, el mestre paisatgista que cada dia s'endinsa més en la interpretació de la naturalesa. Quina força la seva, quina traça en el pintar, quin encert en copsar les visions de paisatge! Prou es coneix que fa molts anys que s'hi tracta amb la senyora Natura, perquè li sap tots els secrets.

Si us voleu saturar de l'ambient del paisatge català, do-

LA PUJA DEL PA

—Adéu! Qui sap si ja no ens tornarem a veure!

Xerrameques artístiques

DOS PINTORS DE CAP D'ALA
GENT QUE COMENÇA

L'un pintor de cap d'ala és en Juli Borrell, el qual no es dedica a fer dones maques amb tanta afició com abans; ara les dona pel misticisme i pinta calvaris espetarrants i imatges de Crist en creu, amb tota contrició i amb aquella traça tan seva que ompla de visitants les exposicions que fa.

Aneu a "Cà'n Parés" a veure l'exposició Borrell, i la primera cosa que se us entra pels ulls és un quadro d'assumpte religiós, nomenat *La Magdalena*, en el qual es veu la formosa pecadora humiliada davant de Jesús, cobrint-li els peus amb la cabellera d'or, mentre els convidats a la taula del ric jueu se la miren amb la natural sorpresa; la composició, el dibuix i el colorit d'aquesta pintura, força decorativa, i una de les més importants d'en Juli Borrell, res deixen que desitjar, com no sigui trobar-se en un cas semblant al del ideal protagonista.

L'ENTENIMENT

—Saps? L'amo volia enganyar a la meva germaneta.. Però, ella ha tingut molta sang freda.

—Això està bé!

—Sí, ha deixat fer i mira, ja té pis posat i automòbil.

neu un tomb per les "Galerías Areñas", on en Galwey hi té la seva exposició; estic segur que m'agraireu el consell, si sou gent que us agrada anar a fora: allí podreu fruit de la tranquil·litat del camp al mes de *Setembre*; de la bellor de les *Muntanyes Grises*, malgrat la gran nuvolada que plana al seu damunt; de la feréstega grandesa del nostre *Montserrat* i fareu coneixença amb un magnífic *Albercoquer* que dintre del marc i tot, belluga les branques quant el toca el vent; després podreu reposar en el *Jardí de Vall-demossa* per a fruit les dolces entonacions d'unes finíssimes *Flors Blanques*.

Com jo no tinc res de místic, confesso ingènuament, que em donaria per ben ditxós si em pogués treure una vintena d'anys del damunt i passejar amb una mossa d'en Borrell, per qualsevol paisatge d'en Galwey, el *Pla de Rosanes*, per exemple.

* * *

A la "Sala Malmedé" exposen ses primícies dos artistes joves que estan ben enfocats: en Ruiz de Larramendi donat al paisatge i que ens mostra belles promeses com: *Molí de la Saleta* i *Torra dels Frares*, pintats a l'oli, i en L. Liebhart, que és molt amic de l'aiguafort, quin corrossiu sap manejar sense por, a judicar per les mostres que exposa.

C. ARBÓ

De camí

Vols obrir-me aquesta porta
hostalera tot amor?
La nevada ha sigut forta
i vinc ple de tremolor...

Obra la porta donzella
i amb tions encèn el foc;
passarem la nit més bella
tot parlant-nos poc a poc.

Morirà aquella enyorança
que entristeix la joventut
i m'omplirà de frisança
i em darà un goig perdut.

Obra la porta hostalera
que encara duc la blancó
de mon ànima encisera
per a fer-te un fort petó.

I al besar ta boca amada
es fondrà tota la neu
per a deixar encensada
una vida an el cor teu.

EMILI GRAELLS CASTELLS

La Terra es presta, cedeix a tots els nostres enginys; això és la metàfora de la voluntat i de l'ànima; qui sigui enginyer d'aquestes esplèndides dames, sabrà el que es frueix coneixent-les i servant-les amb noblesa.

La dona

Tots la voldríem senzilla,
tots la voldríem honrada
i si així passa modesta
ni tan sols girem la cara.

I quan sabem ço fals d'una
l'admirem si prop ens passa
celebrant el seu descaro,
veient en ella sols gràcies.

Es la il·lusió qui domina
i ens alenta o desenganya.
Per ésser dona... volguda
no és menestè ésser honrada.

TOMÁS RIBAS

FUTBOL

CAMPIONAT DE CATALUNYA

Barcelona — C. E. de Sabadell

S'ha dit i repetit mils i mils de vegades, que l'entusiasme és un dels principals factors en matèria futbolística.

A confirmar aquesta veritat sembla que es dirigeixen les actuacions del "Barcelona" en aquesta segona volta de Campionat. I veritablement, els magnífics resultats que aconseguix, la comproven. Així aquest entusiasme és el que ha fet el miracle de portar-lo des d'una situació poc en consonància amb llurs prestigis, a una altra situació ben afalagadora i que ultra li permet aspirar a conservar llur títol de campió de Catalunya.

En el partit jugat contra els nois de Sabadell aquest entusiasme no mancà en cap moment... i la victòria els somrigué de nou, per un resultat de 3 "goals" a zero. I consti que sigueren tres com podien ésser quatre, cinc...

I la raó és ben senzilla. Durant els primers 45 minuts, el joc sigué nivellat en conjunt. Seguint tàctiques diferents—el "Sabadell" féu el joc obert, pels extrems; el "Barcelona" pel centre, però igualment coratjoses, les portes d'En Tena III i d'en Plattko es veieren sovintment amenaçades. Potser la "clase" de futbol desenrotllat, no fou ni molt menys immillorable. Però l'entusiasme d'uns i altres ens féu presenciar un primer temps ple d'emoció...

Però vingué la segona part i aquest entusiasme s'esfumà del "Sabadell" per obra i gràcia del primer "goal" aconseguit pels "blaus-grana"; i vingué el segon, i el joc del "Sabadell" es tornà apàtic; i arribà el tercer, i perdé la moral i la fe... I el "Sabadell" es lliurà d'una més copiosa derrota, perquè els contraris no mostraren més interès en variar el "marcador" i sí en posar de relleu un joc afiligranat i científic a l'ensem que entusiasta i alligador...

I per aquesta causa, deiem abans, que de la manera que sigueren tres els "goals" aconseguits pels "blaus-grana", podien ésser quatre, cinc...

Es distingiren pels del Centre: en Tena III, Cabedo i Des-

vens. Del "Barcelona", mereixen "menció honorífica", en Samitier i en Plattko; i quelcom distanciats en Bosch i en Walter.

L'arbitratge del senyor Villena, senzillament dolent.

* * *

Altres resultats aconseguits:

Grup A

Sans, 3 — Martinenc, 2.
Europa, 2 — Terrassa, 1.
Gràcia, 2 — Español, 0.

Grup B

Iluro, 1 — Port-Bou, 0.
Athlétic, 1 — Júpiter, 1.
Reus, 2 — F. C. Lleida, 0.
Badalona, 1 — Avenç, 1.

FERRÁN

FEMINISM.

—Vols fumar? —
—No, gràcies. Em marejo

GENTILESA

--Vol que l'acompanyi?
—Gràcies, ja porto gos.

Pensaments

La dona és senzilla de caràcter, no modesta.

—

La riquesa nacional és un esfinx.

—

Per qué es casa aquell? —Perquè creu que omple i llueix.

—

La dona no solament va a l'amor, sinó que s'hi abandona.

—

No hi ha altra civilització que castigar el diner.

—

En amor les que semblen més grans forteses són les menys inexpugnables.

—

L'instint és anàrquic, i, no obstant, és natural.

—

Hi ha dona que no sap fer altra cosa que estimar.

—

Hi ha amor que comença a la curiositat de la carn.

J. MANENT, M.

Les subsistències puguen, però la raditelefonia augmenta. No es podria estudiar la manera de que en lloc de sentir audicions ens servissin plats de mongetes per raditelefonia? Seria una gran solució.

Després de tants estalvis, la ciutat es troba deixada, bruta i amb una multitud de faroles apagades i algunes trencades que semblen un símbol. Són efectes de l'economia? Una gran ciutat no pot ésser econòmica; ha de volguer semblar una gran ciutat i la nostra sembla un gran poble.

Ha començat el "descalabro" de la Plaça de Catalunya per tal de procedir a l'urbanització de la mateixa acordada a corre-cuita per l'Ajuntament. Veurem si amb la nova urbanització deixarà d'ésser una cursal del desert de Sahara quan apreiti la calor. Ei, si tenim vida i salut per a poguer-la veure urbanitzada del tot, perquè aquí les obres públiques es fan a pas de tortuga.

L'empresa del "Gran Metro", ha ofert els seus "túnels" del Passeig de Gràcia per a estalviar la foradada del carrer de Balma al Carril de Sarrià i apressar la conversió d'aquell trajecte en soterrani. Em sembla que això és voler portar complicacions a sota terra. Veurem què hi diuen els tècnics, però jo penso com aquell del sainet castellà: "Para dos perdices, dos".

Avui fa vuit dies que, segons els aduentistes "del setè dia" reunits a Patchogue (Long-Island), havia de finir el món. Com que no va succeir res, el profeta Robert Reidt ha declarat que la fi del món restava ajornada fins avui.

Com que avui tampoc succeirà res, no sabem la fi del món per quan serà ajornada. Nosaltres, però—la veritat sigui dita—no la desitgem pas la fi del món;

S'ha augmentat el preu del pà, no sabem a què és degut.

Certs bútxeres propietaris dels pisos, no contents dels preus fabulosos que fan pagar del lloguer, si un mes a un no li cau prou bé de satisfer l'import al dia últim, l'endemà ja li formulen el desauci. No hi cap llei per a posar en pena aquestes animetes?

Prou s'ha dit que l'Ajuntament treballaria la rebaixa de tarifes del "Metro", però aquesta rebaixa encara no s'ha vist enlloc.

La veritat és que per nosaltres, si volen, poden augmentar-la en lloc de rebaixar-la, perquè çà com llà tampoc hi anirem.

No trobareu cap altra ciutat al món, de la categoria de la nostra, que sigui tan bruta. A fe que no és pas per manca d'escombriaires. Però fins els nostres escombriaires tan fàstic, i succeeix allò de que és més bruta l'escombra que no pas la brutícia.

La companyia de telèfons no en té prou de fer perdre el temps als seus clients amb la impossibilitat de telefonar amb que es troben moltes vegades, que ara els l'ha fet perdre amb tot aquest enrenou de l'estafa. Ara resulta que no hi ha cap estafa sinó que era un senzill error.

Ens sap força greu, ara que la cosa ja començava a interessar-nos. Res, una vegada més ens ha fet perdre el temps.

El cap del govern francès, senyor Herriot, ha tramès un afectuós telegrama de condol a l'escriptor Blasco Ibáñez, per la mort de la seva esposa.

En aquest telegrama demostra una vegada més la profunda simpatia que el cap del govern francès sent per en Blasco Ibáñez.

La casa comercial "Géneros de punto, S. A.", ha encomanat al "Foment de les Arts Decoratives" l'organització d'un concurs de cartells per a anunciar els gèneres de punt de llana, marca "La Pastora".

Podran pendre-hi part tots els artistes residents a Espanya. Es concediran tres premis: un de mil cinc centes pessetes, un altre de set centes cinquanta i un altre de cinc centes.

Formen el jurat els senyors Francesc Labarta, Joaquim Folch i Torres, Olaguer Junyent, Jaume Mercader i el president del "Foment de les Arts Decoratives".

El plaç d'admissió és del 1 al 10 d'abril.

ANTONI LOPEZ

— IMPRESSOR —

Treballs comercials de totes classes : Revistes : Catàlegs Edicions especials de luxe Talonaris : Factures, etc., etc.

Olm, 8 : Telèfon 4115
:: BARCELONA ::

¡Novedad! Acaba de ponerse a la venta ¡Novedad!

Obras completas de SANTIAGO RUSIÑOL

Tomo I

LA ISLA DE LA CALMA

VERSIÓN CASTELLANA DE RAFAEL MARQUINA

Un tomo 8.º pta. 5

Les cent millors poesies de la Llengua Catalana

Triades per Ernest Moliné i Brassés

Preu: Ptes. 150

Eduardo Marquina

A. Hernández-Catá

Don Luis Mejía

CÓMEDIA LEGENDARIA DE
CAPA Y ESPADA EN 3 ACTOS
Y UN EPÍLOGO EN VERSO

PESETAS 5

Hanns Guenther **RADIOTECNIA** El reino de las ondas eléctricas

Pesetas 4

C. F. Mac-Rea

La construcción de aparatos radiotelefónicos al alcance de todos

Pesetas 4

Dr. W. S. Flatan . . .	La Higiene de la mujer	Pesetas 2'50
Dr. Max V. Gruber. . .	La Higiene en la vida sexual	» 2'50
Dr. H. Beckmann . . .	Las enfermedades venéreas, como se evitan, como se curan.	» 2'50
Dr. A. F. von Ammon.	Los primeros deberes de la madre	» 2'50
Dr. Werner F. Defoy.	Guía de la salud	» 2'50

Rodolfo Tomás Samper

La orientación profesional

Determinación de las aptitudes - Análisis de las profesiones y

La enseñanza profesional

Un tomo 8.º Ptas. 5

Encuadernado Ptas. 6

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o Jé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

CARNESTOLTES

Model de figurins d'enguany.